

SPECTACOLE

Unchiul Vanea de A.P. Cehov.

Elisabeta POP

*„Unchiul Vanea”
sau tirania
dialogului sterp*

Înainte de premieră cu câteva săptămîni, l-am întrebat, mai în glumă, mai în serios, pe regizorul Mircea Cornișteanu, dacă spectacolul său clujean cu „Unchiul Vanea” va fi o copie la indigo a celui de la Craiova. A rîs și mi-a răspuns: „da, este și nu este”.

E același decor, adus de la Craiova cu, bănuiesc, costume noi (după schițe vechi) - ușor decolorate, ponosite, demodate - excepții rochiile atrăgătoare ale frumoasei Elena Andreevna - în desăvârșită potrivire cu personajele (semnătura Ștefaniei Cenean prezintă garanție).

Ne aflăm pe teritoriul minat al vorbăriei goale (atât de cunoscut și familiar (și) nouă, românilor!), tiranizați, imbecilizați, furioși, dezarmați și neputincioși. Important nu este să ne iubim, ci să *vorbit* despre dragoste, nu este să cinștim munca, ci să vorbit despre ea, nu să respectăm omul, ci să vorbit despre respectul față de om. Să ne hrănim cu iluzii până la moarte, pe care, aidoma resemnatei Sonea, ne-o dorim cât mai aproape. „Nu mă

Dorel Vișan

lăsați cu el - spune un personaj cehovian - o să mă omoare cu vorba". Este divorțul dintotdeauna între om și mediul social generator de alienări și dezangajare, de neîmpliniri și ratări. Distribuindu-l pe Dorel Vișan în rolul lui Vanea, regizorul a mizat pe latura de comedie, de farsă (cu implicații tragice) a piesei. Vanea al său, mereu cu sticla de vodcă în mână, nu este un introvertit, un "filosof de la țară", îi lipsesc misterul și angoasele resemnatului, ale cinicului. El este pur și simplu un om de rând, cu bun simț, o victimă perfectă a timpului în care îi este dat să trăiască. Inteligent, cu un umor amar, autentic, un ratat tipic. Nu disperat din cale afară, dar ridicol cât încape. Un ins de care nu ți se face milă; el atrage un fel de dispreț. El este adesea ridicol, cum ridicole sunt și alte personaje, în neputința lor de a înfăptui ceva concret. Scena urmăririi lui Serebreacov, cu pistolul, imposibilitatea de a-l ucide sau de a se sinucide, are, în spectacol, o greutate aparte.

Eșecul este, știm asta, unul din leit-motivele farsei (tragice) contemporane. Ei bine, în spectacol, poți urmări cu precizie, cum fiecare eșec îngustează limpede spațiul de libertate al individului, încât, în final, indiferent unde s-ar duce și ce-ar face, personajele se află, precum la zoo, într-o cușcă de unde nu pot fugi. Destine ratate, eșuate.

Irina Wintze creionează cu talent o Sonea, urâțică, exaltată, resemnată; îmbrățișarea din final cu Vanea, unchiul ei iubit - și cunoscutele vorbe: "Vom îndura cu răbdare încercările pe care ni le va trimite soarta, ne vom trudi pentru alții..." par vorbe goale, la fel cu ale celorlalți.

Geanina Călinescu oferă Elenei un chip frumos, un mers legănat de lebdă, de Miss răfățată. Geo Nuțescu are farmec în Serebreacov - impostorul, Melania Ursu e greu de recunoscut în bătrâna Voinițkaia, dar e bună, e foarte bună, cum știe ea să fie: cu o notă personală în tot ce face.

Ligia Moga (în Dădaca Marina) are căldură și bonomie, blândețe și autenticitate. Ion Marian este un Teleghin-Oblomov convingător: leneș, prinde-vară, dar bun *ascultător* al vorbelor celorlalți...

L-am lăsat la urmă pe Cornel Răileanu, un Astrov extraordinar - unul dintre cei mai buni și mai convingători din câți am văzut. Seducător, inteligent, cinic, știind exact cât valorează și care e prețul muncii, al femeii și al paharului de vodcă, în viața lui.

Mă întorc totuși la Craiova pentru a spune că acolo, în spectacolul lor, erau mai puține pauze și mai semnificative tăceri, era o mai mare tensiune în joc și ceva mai multă strălucire. În rest, copie la indigo. Bună, ce-i drept.

Un afiș și un caiet program frumoase, elegante (semnate: Roxana Croitoru - secretar literar) întregesc imaginea unui Național ce se ia în serios...

